מהדורה למורה – מפתח תשובות

מטרות הדף:

- להכיר מילים נרדפות והפכים ולהשתמש בהן נכון
- להבין משמעות של ניבים וצירופי לשון לפי ההקשר
- להעשיר את אוצר המילים האישי

גרסה רגילה – כל הפריטים.

חלק א' – מילים נרדפות והפכים

1. ב – עליז
2. ב – קטן
3. א – זריז
4. א – חושך
5. ב – נאה
6. ב – להתאמץ לחשוב על פתרון

חלק ב' – נכון או לא נכון

1. נכון – הניב מתאר אמירת אמת ברצינות
2. לא נכון – הניב מתאר ויתור או כניעה, לא הצלחה
3. נכון – זו ההגדרה של מילים נרדפות
4. לא נכון – הפכים הם מילים בעלות משמעות הפוכה
5. נכון – זו ההגדרה של צירוף לשון

חלק ג' – השלימו את המילה החסרה

1. קרניים
2. סגור
3. ענק
4. גדר
5. יער

חלק ד' – התאימו ניב למשמעות שלו

- 1 – ה (להתאמץ לחשוב על פתרון)
- 2 – ד (לדבר כשאף אחד לא מקשיב)
- 3 – א (להסכים לגמרי עם מישהו)
- 4 – ג (לוותר, להיכנע)
- 5 – ב (להתמודד ישירות עם בעיה)

חלק ה' – הבנת ניבים בהקשר

1. דני לא בחר צד ונשאר ניטרלי, לא החליט
2. כי הפרטים הקטנים (העצים) מסתירים את התמונה הכללית (היער)
3. תשובה חופשית - יש לבדוק שהניב מתאר התאמצות לחשוב על פתרון

חלק ו' – כתיבה יצירתית

1. יש לבדוק שהתלמיד/ה השתמשו בניב בהקשר נכון ושהמשפט הגיוני ומשקף את משמעות הניב

כרטיס יציאה – מה לחפש

- מילה נרדפת: עליז/מאושר; הפך: עצוב
- הגדרה: ביטוי קבוע שמשמעותו שונה מהמילים בנפרד, עם דוגמה תקינה
- משפט שמדגים ויתור או כניעה בהקשר מתאים

טיפים להפעלה:

- אפשר לפתוח את השיעור במשחק קצר של ניחוש ניבים לפי תיאור או תמונה
- מומלץ לחבר בין התרגילים לדף העזר ומילת היום שבתחנה
- לתלמידים המתקשים אפשר לדלג על השאלות המסומנות כקשות ולהתמקד בשאר

דף תרגול: אוצר מילים – מילים נרדפות, הפכים וניבים

דף התלמיד/ה רגיל

שם: _____ **כיתה:** _____ **תאריך:** _____

בתחנת מערת האוצר מגלים אבני חן של שפה: מילים נרדפות, הפכים, ניבים וצירופי לשון. כל מילה חדשה שלומדים היא עוד אבן חן באוצר שלכם.

1 חלק א׳ – מילים נרדפות והפכים

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. מהי מילה נרדפת למילה "שמח"?

א) עצוב ב) עליז ג) גבוה ד) קר

2. מהו ההפך של המילה "גדול"?

א) ענק ב) קטן ג) רחב ד) ארוך

3. מהי מילה נרדפת למילה "מהיר"?

א) זריז ב) איטי ג) כבד ד) שקט

4. מהו ההפך של המילה "אור"?

א) חושך ב) שמש ג) יום ד) זריחה

5. מהי מילה נרדפת למילה "יפה"?

א) מכוער ב) נאה ג) גדול ד) ישן

6. מה המשמעות של הניב "לשבור את הראש"?

א) לפגוע בראש ב) להתאמץ לחשוב על פתרון ג) ללכת מהר מאוד ד) לישון עמוק

2 חלק ב׳ – נכון או לא נכון

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	הניב "לשים יד על הלב" פירושו לדבר בכנות	☐	☐
2	הניב "להרים ידיים" פירושו להצליח בגדול	☐	☐
3	מילים נרדפות הן מילים בעלות משמעות דומה	☐	☐
4	הפכים הם מילים בעלות אותה משמעות	☐	☐
5	צירוף לשון הוא קבוצת מילים שמופיעות יחד ויוצרות משמעות	☐	☐

3 חלק ג׳ – השלימו את המילה החסרה

השלימו את המילה החסרה.

1. הניב "לתפוס שור ב _____" פירושו להתמודד ישירות עם בעיה קשה

2. ההפך של המילה "פתוח" הוא _____

3. מילה נרדפת למילה "גדול" היא _____

4. הניב "לשבת על ה _____ " פירושו לא להחליט ולהישאר ניטרלי

5. כאשר אדם לא רואה את ה _____ מרוב העצים, קשה לו לראות את התמונה הכללית

4 חלק ד' – התאימו ניב למשמעות שלו

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. לשבור את הראש	___	**א.** להסכים לגמרי עם מישהו
2. לדבר אל הקיר	___	**ב.** להתמודד ישירות עם בעיה
3. לעשות עין בעין	___	**ג.** לוותר, להיכנע
4. להרים ידיים	___	**ד.** לדבר כשאף אחד לא מקשיב
5. לתפוס שור בקרניים	___	**ה.** להתאמץ לחשוב על פתרון

5 חלק ה' – הבנת ניבים בהקשר

ענו בקצרה.

1. קראו: "דני התלבט הרבה והחליט בסוף לשבת על הגדר". מה המשמעות של הביטוי במשפט?

2. הסבירו במילים שלכם למה אומרים "לא רואים את היער מרוב העצים" כשיש יותר מדי פרטים קטנים

3. כתבו משפט אחד שבו תשתמשו בניב "לשבור את הראש" בהקשר נכון

6 חלק ו' – כתיבה יצירתית

כתבו תשובה מלאה במשפטים שלמים.

1. בחרו שני ניבים שלמדתם היום, וכתבו לכל אחד מהם משפט מהחיים שלכם שמדגים את המשמעות שלו

כרטיס יציאה

כתבו מילה נרדפת אחת ומילה הפוכה אחת למילה "שמח"

הסבירו במילים שלכם מה זה ניב, ותנו דוגמה אחת

כתבו משפט שמראה שהבנתם את משמעות הניב "להרים ידיים"

איך הרגשתי בשיעור? ☹ 😐 🙂 😀